

Norrmalms stadsdelsnämnd

Tidpunkt:

Torsdagen den 21 september 2017, kl. 18.00 – 19.20

Lokal:

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende, Brunnsgränd 26

Dag för justering:

2017-09-21

Marianne Berg Ekbohm (V)
ordförande

Petra Gardos Ek (M)
justerare

Gunilla Schedin
sekreterare

Paragrafnummer §§ 1- 26

Varav slutet sammanträde §§ 25-26

Närvarande:		
Ledamöter	Marianne Berg Ekbohm	(V)
	Petra Gardos Ek	(M)
	Ulla Sjöbergh	(S)
	Per Olof Scheutz Godin	(S)
	Anita Lindskog	(S)
	Eivor Karlsson	(MP)
	Mikael Lind	(M)
	Bo Anderson	(M)
	Marianne Irving	(M)
	Gunilla Svensson Pilefors	(M)
Som ledamöter tjänstgörande ersättare	Måns Lindgren	(MP)
	för Ylva M Larsson	(MP)
	Olov Lindquist	(L)
	för vakant (L)	
Ersättare	Susie de Ciutiis	(S)
	Ola Olsson	(S)
	Katarina Krönenstedt	(S)
	Måns Lindgren	(MP)
	Staffan Lundstedt	(MP)
	Mikael Lindman	(V)
	Fritz Lennaård	(M)
	Catharina Henriksson	(M)
	Fredrik Adolfsson	(C)
Personalföreträdare	Kjell Bygdén, Kommunal	§§ 1-24
	Katarina Lindbäck Tell,	§§ 1-24
	Läraryrket	
I tjänsten närvarande	Johanna Engman,	§§ 1-26
	stadsdelsdirektör	
	Susanna Halldin	§§ 1-26
	avdelningschef	
	Johanna Hult	§§ 1-24
	avdelningschef	
	Pirjo D Jaspersson	§§ 1-24
	avdelningschef	
	My Peensalu	§§ 1-24
	arkitekt	
	Gunilla Schedin	§§ 1-26
	sekreterare	

§ 1

Val av justerare

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) valdes att, tillsammans med ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V), justera dagens protokoll.

---

§ 2

Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) anmälde en skrivelse från Moderaterna och Liberalerna angående utredning av konsekvenserna av vinstförbud i välfärden.

Dagordningen fastställdes.

---

§ 3

Inkommet medborgarförslag

- Förslag om en boulebana i Observatorieparken.
Dnr 2017/582-1.2.4.

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för beredning.

---

§ 4

Yogapaviljong i Vasaparken

Dnr 2017/327-1.2.4.

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Ett medborgarförslag om att uppföra en yogapaviljong i Vasaparken har inkommit till Norrmalms stadsdelsnämnd. Förslaget har överlämnats till förvaltningen för beredning. Förslagsställaren anser att det saknas en plats för lugnare träningsformer, så som yoga, och föreslår därför att en paviljong med golv och tak uppförs i parkens inre hörna mot Torsgatan.

I enlighet med Norrmalms parkplan är det angeläget att kunna tillskapa rofyllda platser i den intensiva stadsmiljön. Förvaltningen tycker att idén om att skapa en plats för kontemplation, yoga och andra lugna aktiviteter för rofyllda stunder är bra, men vill närmare undersöka vilken park och plats som skulle vara mest lämpad.

Förvaltningen föreslår därför att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda detta vidare under 2018 och återkomma till nämnden med ett förslag.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 5

Tertialrapport tertial 2 2017 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Dnr 2017/135-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutar följande:

1. Godkänner tertialrapport 2 2017 med tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism, se bilaga 2.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 1,5 mnkr avseenden städning av bosättningar.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 3,2 mnkr avseende iordningställandekostnader vid avveckling av lokalerna på Kadettgatan 2, Vasens vård- och omsorgsboende, se bilaga 1.
5. Paragrafen justeras omedelbart.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) reserverade sig mot beslutet.

Fredrik Adolfsson (C) lämnade ett ersätтарыttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) och tjänstgörande ersättare Olov Lindquist (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) tog först upp frågan om att återremittera handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat att ärendet i sin helhet skulle avgöras vid dagens sammanträde.

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde därefter förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat följande:

1. Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis.
2. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 2 till tertialrapporten återremitteras för vidare beredning i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Därutöver anförs följande:

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals.

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med

berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvarshögskolans (FHS) expertis.

Våra partier hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Vi har efterfrågat, men inte fått gehör för, konkreta och uppföljningsbara indikatorer med avseende på effekt, inte genomförda aktiviteter, i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det fanns i kommunstyrelsens direktiv till nämnderna framförallt tolv punkter som är väsentliga, punkter som inte är tillräckligt beaktade i det föreliggande förslaget till reviderad handlingsplan. Dessa tolv punkter är följande:

1. Kompetens från FHS och dialog med polisen

Alliansen har krävt att stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner ska följa en central mall utformad i samarbete med Försvarshögskolan (FHS) och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut.

Någon central mall har aldrig upprättats, men som en följd av att Alliansen krävde att handlingsplanerna i efterhand skulle analyseras och bedömas av relevant expertis från FHS skedde så i efterhand inför beslutet i kommunstyrelsen i juni. På så vis gjordes, på Alliansens initiativ, en genomgång av FHS av planerna med förslag på åtgärder, tillägg och förändringar av varje enskild handlingsplan. På så vis har det funnits ett kvalitetssäkrat underlag från ledande akademisk expertis på området som grund för kommunstyrelsens direktiv till

nämnderna om att revidera handlingsplanerna. Men FHS förefaller inte ha varit involverade i revideringen av handlingsplanen, vilket gör att den relevanta expertisen än en gång saknas i den konkreta utformningen.

2. Stadsövergripande förhållningssätt och lägesbild

Alliansen har krävt ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt för hur stadens nämnder ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras samt att en stadsövergripande lägesbild årligen behöver presenteras för kommunstyrelsen.

En stadsövergripande utbildningsplan är under utarbetande och att stadens nätverk av samordnare bistår den centrala samordnaren i arbetet att prioritera verksamheter för utbildning. Kommunstyrelsen ska tydliggöra processen för nämnderna för revidering av handlingsplaner och uppföljning av arbetet och handlingsplanerna ska revideras årligen utifrån aktuell lägesbild varefter kommunstyrelsen ska redovisa en samlad lägesbild för staden. Handlingsplanerna och deras aktiviteter ska följas upp inom ramen för ordinarie uppföljning. Vidare är det angeläget att kommunstyrelsen aktivt bedriver ett utvecklingsarbete för att tydliggöra uppföljningsbara mål kopplat till riktlinjerna för att på ett bättre sätt kunna stödja nämnderna i uppföljning och utvärdering av insatsernas effekt.

3. Utbildning, kompetensutveckling och kunskapsstöd

Alliansen har krävt god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst m.fl. som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.

Stadens centrala samordnare samverkar med externa myndigheter, nätverk och akademi och upprätthåller regelbunden kontakt med Försvarshögskolan och andra relevanta aktörer i syfte att hålla staden uppdaterad kring pågående och avslutad forskning. Men kompetensutvecklande insatser behövs i hela stadens organisation, inte endast centralt. Hur detta ska åstadkommas måste tydligt framgå av handlingsplanen för varje nämnd.

4. Stärkt samarbete och samverkan

Alliansen har krävt ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister har Alliansen förordat att så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens nämnder så att information kan delas när så krävs.

Det måste därför framgå av handlingsplanerna hur stadsdelsnämnderna inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. De rättsutredningar som har initierats av kommunstyrelsen för att klargöra sekretessregler för stadens verksamheter och möjligheter till informationsöverföring internt och externt måste delges nämnderna och ligga till grund för effektivare samverkan.

5. Förebyggande och uppsökande arbete mot radikalisering

Alliansen har krävt en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer samt att uppsökande arbete bör bedrivas även på nätet för att nå rätt målgrupper.

Stadsdelsnämnder måste därför i sina handlingsplaner tydligare ange hur de inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ska ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. Likaså måste socialnämnden i sin handlingsplan uppge hur den avser att utveckla sitt uppsökande arbete mot de grupper som finns i närheten av våldsbejakande extremistiska organisationer och miljöer, inklusive på internet.

6. Informationsinsatser till medborgarna

En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.

Stadens insatser i detta hänseende behöver utvecklas mer än vad som anges i det föreliggande ärendet. Det är inte tillräckligt att utbildningsnämnden skapar en kunskapsbank för lärare om ämnet samt att beskriva hur skolorna arbetar mot propaganda och för att göra sina elever källkritiska. Utbildningsnämnden måste tillse att samtliga skolor i staden

löpande samverkar med socialtjänst och polis för att, närhelst behov uppstår av gemensam hantering kring radikaliserade individer, ha väl inarbetade rutiner.

7. Avhopperverksamhet

Alliansen har krävt avhopperverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopperverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.

I ärendet anges att avhopperverksamhet erbjuds inom ramen för sociala insatsgrupper och den stadsövergripande avhopperverksamheten. Vi har rest farhågor huruvida de sociala insatsgrupperna är rätt enheter för denna verksamhet, dels därför att avhopperverksamhet ligger vid sidan av insatsgruppernas primära syfte, som är att motverka att unga människor fastnar i kriminalitet, dels därför att insatsgrupperna inte besitter adekvat kompetens i tillräcklig omfattning. Vi anser därför att det inte är tillfredsställande att avhopperverksamheten åläggs de sociala insatsgrupperna.

8. Involvera teologiskt skolade och civilsamhällesaktörer

Alliansen har drivit kravet att involvera civilsamhällesaktörer i arbetet med avradikalisering för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver involveras. Här har teologiskt skolade personer och imamer enligt expertisen en viktig roll.

Stadsdelsnämnderna ska beakta utökad samverkan med olika aktörer i civilsamhället i frågan om våldsbejakande extremism, samt att grupper som arbetar med avradikalisering ska bestå av representanter från olika myndigheter och aktörer inklusive företrädare för trossamfund, idrottstränare och andra representanter från civilsamhället. Men det behöver tydligare anges hur stadsdelsnämnderna konkret ska gå till väga för att stävja religiöst motiverad islamistisk extremism.

9. Inga bidrag till odemokratiska organisationer

Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Det är otillfredsställande att det saknas stadsövergripande riktlinjer avseende detta. Inga stöd i form av ekonomiska bidrag får ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga

rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism ska fräntas all typ av stöd i den mån de har sådant samt att bidrag följs upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

10. Angivande av islamistiska miljöer

Alliansen har krävt att det särskilt anges att våldsbejakande islamism för utgör det främsta hotet. Det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer och i synnerhet återvändande jihadister.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning har under våren 2017 lyft fram att det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer. Detta styrks ytterligare av de uppgifter som SÄPO lämnade den 16 juni om den dramatiska ökningen av mängden våldsbejakande islamister i Sverige. Detta förhållande behöver tydligare avspeglas i handlingsplanerna, både som bakomliggande orsak och med avseende på vilka åtgärder och arbetssätt det specifikt fordrar från stadens sida.

11. Samband mellan extremism och hederskultur

Alliansen har krävt att hedersrelaterat våld och förtryck nämns i handlingsplanerna. Hederskultur är en problematik för sig, men det finns belagt ett samband med islamistisk extremism.

Det måste skarpas tydliggöras i samtliga handlingsplaner att nämnderna i arbetet mot våldsbejakande extremism kommer att beakta kopplingen till stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

12. Samverkan med bostadsbolagen

Alliansen har krävt att nämnderna ska uppmanas att samverka med bostadsbolagen. Internationella erfarenheter visar att sådan samverkan kan vara till stor hjälp i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det måste mer konkret anges vilka åtgärder handlingsplanen avser för att nämnderna tillsammans med stadens bostadsbolag och lokala aktörer ska genomföra åtgärder för att underlätta integrering och motverka utanförskap samt att ett stadsövergripande arbete påbörjas för att utreda hur bostadsbolagen kan bistå i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Återremiss

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det föreliggande ärendet inte lever upp till de direktiv som en block-överskridande majoritet i kommunstyrelsen stod bakom. Såväl i enskildheter som sammantaget är stadens handlingsplaner alltjämt otillfredsställande. Särskilt anmärkningsvärt är att ett samlat grepp kring frågorna alltjämt saknas, trots att hoten från våldsbejakande extremism om något har skärpts ytterligare de senaste månaderna.

Alliansen värdesätter breda och blocköverskridande överenskommelser i strategiskt viktiga frågor för staden. Men sådana överenskommelser kan inte ske till priset av att sakinnehållet blir alltför urvattnat. Och överenskommelserna förlorar sitt syfte om deras intentioner inte efterlevs i det fortsatta arbetet. I detta fall kan vi konstatera att vi upprepade gånger under mandatperioden visat god vilja i att gemensamt driva arbetet mot våldsbejakande extremism framåt. Men det konkreta resultatet i form av ett skärpt, stärkt och professionaliserat systematiskt arbete mot våldsbejakande extremism uteblir alltjämt. Därför kan vi inte ställa oss bakom föreliggande handlingsplan utan yrkar att det återremitteras för att kompletteras enligt ovanstående.

Ersättaryttrande

Fredrik Adolfsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut och reservation.

---

§ 6

Ansökan från PRO Norrmalm om projektbidrag

Dnr 2017/552-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

PRO Norrmalm beviljas bidrag på 10 500 kronor.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2017.

I enlighet med stadsdelsnämndens rutin för bidragsgivning kan bidrag beviljas till föreningar och organisationer som, på lokal nivå, bedriver verksamhet som kompletterar eller stödjer nämndens verksamhet.

Beslut om bidrag över 10 000 kronor fattas av stadsdelsnämnden och beslut om bidrag upp till 10 000 kronor fattas, i enlighet med nämndens delegationsordning, av stadsdelsdirektören.

För år 2017 har stadsdelsnämnden avsatt 300 000 kronor för bidrag till föreningar och organisationer. Stadsdelsnämnden har tidigare i år beviljat bidrag på sammanlagt 179 000 kronor.

PRO Norrmalm har nu inkommit med en ansökan om bidrag på 10 500 kronor. Förvaltningen föreslår att PRO Norrmalm beviljas bidrag i enlighet med ansökan.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 7

Förordnande av beslutanderätt som enligt lag tillkommer nämndens ordförande

Dnr 2017/527-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Eivor Karlsson (MP), ledamot i sociala delegationen, utses att fatta beslut, som enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), tillkommer nämndens ordförande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2017.

Inom individ- och familjeomsorgen uppstår ibland situationer där det finns behov av att snabbt fatta beslut. Detta behov är tillgodosett genom att nämndens ordförande har en, i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), direkt angiven rätt att fatta beslut.

Nämnden har dock möjlighet att förordna annan ledamot/andra ledamöter att fatta motsvarande beslut. Ordföranden och vice ordföranden i sociala delegationen har, enligt tidigare beslut i nämnden, rätt att fatta beslut i dessa ärenden. Förvaltningen föreslår att nämnden förordnar ytterligare en ledamot i sociala delegationen att i dessa fall fatta beslut.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 8

Entledigande av ersättare och val av ny ersättare i sociala delegationen år 2017

Dnr 2017/584-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Susanne Wicklund (C) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i sociala delegationen.
2. Fredrik Adolfsson (C) utses till ny ersättare i sociala delegationen.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 9

Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/456- 1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) reserverade sig mot beslutet

Fredrik Adolfsson (C) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2017.

Riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd har Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd angående förslag till reviderade riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg. Riktlinjerna gäller för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) och insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) till personer 65 år och äldre.

Behovet av att revidera riktlinjerna är bland annat föranlett av att Socialstyrelsen utkommit med nya föreskrifter och anvisningar som påverkar handläggningen av ärenden.

Syftet med riktlinjer är att säkerställa rättssäkerhet och lika-behandling när det gäller bedömning av de insatser som ska erbjudas från socialtjänstens äldreomsorg.

I riktlinjerna föreslås bland annat att införande av ramtid vid beslut om hemtjänsten. Detta påverkar både beställare och utförare. Beställningen ska formuleras så att utformningen av beviljade insatser, samt när och hur dessa ska utföras, överläts till utföraren och den enskilde att komma överens om i genomförandeplanen. En beställning av hemtjänst ska därför inte precisera varje insats på detaljnivå.

Förvaltningen anser att de nya riktlinjerna är tydligt formulerade och att dessa kommer bli ett användbart verktyg i det dagliga arbetet.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) och tjänstgörande ersättare Olov Lindquist (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. Delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

ickevalsalternativet inom stadens hemtjänst är per definition egen regi. Det borde finnas ett annat system att fördela ickevalsalternativet inom hemtjänsten. Vi anser att alla äldre över 85 år som upplever oro, ensamhet eller otrygghet i det egna hemmet och som så önskar ska beredas plats i en av stadens äldreboendeformer.

En äldre som är bosatt i en annan kommun och som under begränsad tid vistas i Stockholm har rätt till hemtjänst här. Vi vill omgående införa valfrihet för dessa äldre, så att de inte per automatik hänvisas till stadens hemtjänst i egen regi. Vi vill säkerställa att äldre som tidigare omhändertagits av släkt och vänner och som ställs inför omfattande omvårdnadsbehov ska kunna beredas plats på omsorgsboende utan föregående hemtjänstinsatser.

De nya reglerna för intagning till servicehus innebär att vissa personer över 65 år, som tidigare fått plats på servicehus, idag

inte längre bereds plats. Det är personer över 65 år med psykiska funktionsnedsättningar, missbruksproblematik eller som befinner sig i hemlöshet. Som vi redan påpekat i vårt särskilda utlåtande i ärendet ”Rapportering ej verkställda beslut” är det viktigt att äldrenämnden tar höjd för behovet av äldreboende för denna grupp och tar med detta i planeringen för framtida äldreboenden.

Ersättaryttrande

Fredrik Adolfsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut och reservation.

---

§ 10

Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/484-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet.

Tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade ett särskilt uttalande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2017.

Kommunfullmäktige har tagit fram förslag till program för ett jämställt Stockholm 2018-2022. Norrmalms stadsdelsnämnd har fått förslaget på remiss.

Programmet ska fungera som övergripande vägledning när nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att nå visionen om, ett Stockholm för alla med fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Programmet beskriver stadens utmaningar med att uppnå jämställdhet och vad staden eftersträvar inom området. Programmet fastställer vidare sju fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med. Fokusområdena utgår från de sex nationella jämställdhetsmålen, med tillägg av ett fokusområde som behandlar stadens offentliga service. Slutligen beskriver programmet ansvarsfördelning, övergripande arbetssätt samt former för uppföljning.

Förvaltningen ställer sig positiv till programmet men efterfrågar konkreta aktiviteter samt förtydliganden om hur uppdrag inom olika fokusområdena bör fördelas mellan stadens nämnder och styrelser. Förvaltningen efterfrågar

även att staden centralt tar fram gemensamma indikatorer för stadsdelsnämnderna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. Delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Jämställdhet och jämlikhet är en frihetsfråga. Alla människor ska ha samma rättigheter och möjligheter att göra egna val för att forma sina liv. För att uppnå ett jämställt och jämlikt samhälle för alla individer ska staden arbeta för att de hinder som finns ska undanröjas.

Samhället bör tillhandahålla förutsättningar för att alla ska kunna leva sitt liv och göra sina egna val. Men valen måste ytterst vara upp till den enskilda individen, utan detaljstyrning och pekpinningar från staden. Att kvinnor och män till exempel ska ha lika möjligheter i sina studie- och yrkesval betyder inte att staden ska påverka vilka val människors slutligen gör, utan endast att staden ska skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att välja. Staden bör därför inte i jämställdhetsprogrammet peka ut hur stockholmarna måste göra yrkes- och studieval som ”bryter stereotypa könsmonster” då det går emot ambitionen om att möjligheterna ska vara desamma oavsett kön. Människors möjligheter ska inte begränsas av varken kön eller eventuell förekomst av stereotypa könsnormer. Besluten ska vara individens, inte stadens.

Programmet för ett jämställt Stockholm har ett gott syfte, men samtidigt som det visserligen synliggör skillnader och andra allvarliga samhällsproblem, riskerar det att missa att det i grunden handlar om respekt och lika värde för alla människor, oavsett kön. Det är inte heller oproblemiskt att ålägga stadens verksamheter ytterligare styrdokument och mål att förhålla sig till. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policier som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor.

Mäns våld mot kvinnor är mycket allvarligt och skall stävjas. Men allt våld ska förhindras oavsett gärningsman eller offer. I programmet saknas en problematisering av att avgränsningen av våld i nära relationer begränsas till mäns våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem, men begreppet utesluter våld inom samkönade relationer eller kvinnors våld mot män, trots att även detta utgör ett hinder för att uppnå jämställdhet. Den undertecknade CEMR-deklarationen använder till exempel därför istället begreppet ”könsrelaterat våld”, vilket vi anser mer passande. Vi anser även att det är självklart att staden på inget sätt ska bidra till att uppmuntra till att våld uppstår oavsett vilka negativa normer det handlar om, varför det även blir märkligt att endast peka ut negativa maskulinitetsnormer.

Stockholms stad har en viktig roll att spela som arbetsgivare. Givetvis är det angeläget att försöka uppnå en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, men vi tror inte att staden kan besluta denna fördelning genom sin personalpolicy. Staden bör inte engagera sig i detta på annat sätt än utifrån ett arbetsgivarperspektiv där förutsättningarna för att båda i en relation ska ha lika möjlighet att välja att själv ta ansvar för hemarbete. Stockholms stad bör i rollen som arbetsgivare istället påverka icke jämställda villkor mellan kvinnor och män vad gäller löneskillnader, arbetsvillkor och möjlighet att göra karriär.

En aspekt som inte får förbises är att staden inte kan lösa alla orättvisor samtidigt. En av de mer trängande uppgifterna är att tillse att flickor och kvinnor som lever under hedersförtryck får sin frihet värdnad och sina medborgerliga rättigheter tillgodosedda. Utanförskapet växer och väntas om några år omfatta uppemot en miljon personer. Det är en utveckling som Sverige inte har råd med. Att bryta utanförskapet är en central

politisk uppgift, såväl nationellt som lokalt, under de kommande åren.

En särskilt utsatt grupp, vilka har mycket svårt att få fäste på svensk arbetsmarknad, är utrikesfödda kvinnor. Endast knappt hälften av utomeuropeiskt födda kvinnor var sysselsatta 2014. Det är därför viktigt att de insatser som görs för att få in fler på arbetsmarknaden präglas av ett tydligt jämställdhetsperspektiv där möjligheten att få stöd inte påverkas av vilket kön en person har. Det är positivt att programmet nu lyfter flickors och kvinnors särskilda erfarenheter, behov och utsatthet i flyktingmottagandet.

Vi delar självklart ambitionen om att vi ska ha ett jämställt Stockholm där alla människor har makt att forma samhället och sina egna liv. Mycket utav det som programmet lyfter för att skapa ett mer jämställt Stockholm är dock självklarheter. Vissa av programmets fokusmål och inriktningar kan till och med motarbeta denna ambition. Trots att vi lever i en av världens mest jämställda städer, kvarstår utmaningar.

I sammanhanget vill vi påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning lyftas.

Särskilt uttalande:

Tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade följande särskilda uttalande:

Det liberala jämställdhetsuppdraget tar sikte på allas lika rätt till frihet, ansvar och makt, oberoende av kön eller könsidentitet. Det handlar om att ge individen verktyg för hennes frigörelse, genom att bekämpa den bristande jämställdheten och de värderingar och normer som begränsar henne. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället. Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska.

Det program för ett jämställt Stockholm som nu presenteras kunde ha varit mer konkret. Risken finns att det mest blir tomma ord. Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare, liksom kopplingen till stadens andra

program såsom idrottsprogrammet och programmet mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Det är heller inte helt klart på vilket sätt nämnderna och bolagen ska implementera programmet i sina verksamheter.

Dessutom kan vi notera att arbetet mot hedersvåld och -förtryck helt saknas i uppräkningsområdet. Hedersförtryck av både flickor och pojkar, kvinnor och män, är ett av vår tids största jämställdhetsproblem och en av de allvarligaste frihetsinskränkningarna av individer i Stockholm. Det är minst sagt anmärkningsvärt att detta saknas i majoritetens jämställdhetsprogram.

Med det sagt så är vi positiva till att detta program tagits fram. Arbetet för jämställdhet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män är mycket viktigt och ska vara aktivt i alla delar av stadens verksamheter.

---

§ 11

Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022 – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/481-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade ett särskilt uttalande.

Fredrik Adolfsson (C) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 12 juli 2017.

Kommunfullmäktige fattade i oktober 2012 beslut om vision Stadsledningskontoret har tagit fram programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022. Detta har skett med bakgrund av stadens budget för 2015 i syfte att nå visionen om ett Stockholm för alla. Programmets giltighetstid föreslås gälla 2018-2022.

Programmet beskriver vilka utmaningar som finns när det gäller hbtq-personers rättigheter. Fem fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med lyfts fram. Vidare beskriver programmet ansvarsfördelning och övergripande arbetssätt, samt hur uppföljningen ska göras. Programmet är ett styrdokument och ska tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda.

Förvaltningen anser att programmet är väl genomarbetat men efterfrågar tydligare vägledning för hur programmet ska implementeras i de olika verksamheterna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade följande särskilda uttalande:

När Alliansen styrde tog vi fram ett program för hbtq-frågor. Remissrundan hade precis hunnit bli klar när den nya majoriteten efter maktskiftet valde att avbryta arbetet. Det har sedan tagit majoriteten tre år att presentera ett eget program. Programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck är med andra ord efterlängtat men kunde ha varit mer konkret. Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare, så att viktiga uppgifter inte bara blir hängande i luften.

Med det sagt så är det positivt att ett program för detta viktiga arbete nu har presenterats. Med ett program på plats kan förvaltningar och nämnder förhoppningsvis spurras att höja ambitionsnivån när det kommer till att iaktta transpersoners behov och rättigheter, stärka rätten till skyddat boende för hbtq-personer som utsätts för våld i nära relationer, synliggöra hbtq-personers särskilda utsatthet för hedersförtryck, och öka medvetenheten om hbtq-personers ställning som måltavlor för våldsbejakande extremism.

I sammanhanget vill vi även påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning lyftas.

Ersättaryttrande

Fredrik Adolfsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas och Liberalernas särskilda uttalande.

§ 12

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/485-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade ett särskilt uttalande.

Fredrik Adolfsson (C) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2017.

Förslaget till program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm 2018-2022 stad utgår från Barnkonventionen och är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser. Programförslaget syftar till att säkerställa barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkars levnadsvillkor och ska så långt som möjligt, tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda. Implementering av programmet ska göras inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.

Förvaltningen anser att ett stadsövergripande program för barns rättigheter behövs då Barnkonventionen förväntas bli svensk lag. Programmet är väl genomarbetat och tydliggör inriktning och fokusområden. Förvaltningen efterfrågar dock stadsövergripande anvisningar och dokument/mallar avseende arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor. Detta för att ge ökade förutsättningar för ett likvärdigt arbetsätt inom staden och därmed likvärdighet för medborgarna. Förvaltningen anser att programmet bör tydliggöra att den vuxne behöver lämna sitt samtycke gällande att barnet ska komma till tals även vid beslut och åtgärder inom myndighetsutövning som avser barnets vårdnadshavare eller förälder.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) lämnade följande särskilda uttalande:

Stockholm ska vara en stad som lever upp till och respekterar barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention. Barn ska ha samma möjligheter oavsett bakgrund, hudfärg, kön, sexuell läggning, språk, religion, åsikter, sociala ursprung eller funktionsnedsättning.

Barns villkor i staden kan förbättras. Det finns fortfarande skillnader vad gäller barns uppväxtförhållanden i staden, både vad gäller mellan stadsdelar och utifrån sociala förutsättningar. Barn utgör vår framtid och deras rättigheter och inflytande ska värnas på bästa sätt. Bland annat har barnrättsperspektivet inom socialtjänsten har stärkts under de senaste åren och barnets bästa ska vara avgörande.

Äldreförvaltningen påpekar på ett förtjänstfullt sätt i sitt tjänsteutlåtande att det inom äldreomsorgens verksamhet kan finnas barn som är anhöriga och/eller närstående till äldre. Dessa barn behöver bli uppmärksammade i programmet.

Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare. Även om mycket av arbetet är nämndspecifikt så är många av de viktigaste utmaningarna sådana som berör många nämnder, eller som kräver att flera nämnder samverkar. Styrningen av det arbetet måste bli tydligare. Risken är annars att sådana viktiga uppgifter som kräver samverkan mellan olika verksamhetsområden – exempelvis skolan och socialtjänsten – blir hängande i luften. Programmet borde därför kompletteras med en genomförandeplan, på det sätt som har skett med programmet mot hemlöshet.

Den kanske viktigaste rättigheten som barn har är rätten till liv och skydd mot våld eller hot om våld. Alltför många barn får den rättigheten kränkt, ofta av ens egna föräldrar eller andra närstående. Hedersförtryck är en betydande källa till våld mot barn, eller hot om våld som ett sätt att begränsa barnets frihet.

Vi hade önskat betydligt skarpare och mer ambitiösa skrivningar vad gäller arbetet mot olika former av våld mot barn. Det står att programmet kompletterar Stockholms stads program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, men inte på vilket sätt, eller hur programmen rent konkret är relaterade till varandra.

I sammanhanget vill vi även påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om barns rättigheter lyftas.

Ersättaryttrande

Fredrik Adolfsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas och Liberalernas särskilda uttalande.

---

§ 13

Så stärker vi den personliga integriteten – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/514-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2017.

Integritetskommittén har i sitt slutbetänkande, så stärker vi den personliga integriteten, presenterat flertalet förslag på åtgärder för att minska de integritetsrisker som kartlagts under deras arbete. Förvaltningen ställer sig positiv till slutbetänkandets slutsatser och förslag.

Den nya dataskyddsförordningen kommer att ställa stora krav på oss som myndighet. De förslag som integritetskommissionen presenterar innebär tydligare förhållningsregler och ökat stöd för att tillämpa hanteringen av personuppgifter. Detta innebär en säkrare hantering och ökar den personliga integriteten för medborgarna vilket förvaltningen ser som positivt. Förvaltningen anser vidare att det är önskvärt att staden centralt tar fram ett stöd för nämndernas anpassning till den nya dataskyddsförordningen. Så att personuppgifter hanteras på ett likvärdigt sätt i stadens verksamheter.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 14

Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP) – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/491-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2017.

Kommunstyrelsen har tagit fram förslag till riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap. Norrmalms stadsdelsnämnd har fått förslaget på remiss.

Förvaltningen ställer sig positiv till riktlinjerna och anser att staden därmed förtydligar förutsättningarna och möjligheterna för nämnder och styrelser att ingå samverkan och partnerskap med idéburen sektor.

Förvaltningen anser att stöd behöver utarbetas för inom vilka områden som IOP är lämplig. Förvaltningen vill understryka vikten av att ta fram en vägledning för tillämpning av riktlinjerna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 15

Motion om brottsförebyggande åtgärder i skolan – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/372-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2017.

Cecilia Brinck och Andrea Ström (båda M) har inkommit med en motion om brottsförebyggande åtgärder i skolan. De anser att skolan är den viktigaste arenan för att påbörja ett förebyggande arbete mot kriminalitet och föreslår bland annat att berörda nämnder ska verka för att poliser placeras på utsatta skolor och att socialsekreterare ska finnas på skolor där det förekommer många orosanmälningar.

Förvaltningen delar Cecilia Brincks och Andrea Ströms uppfattning om vikten av att tidigt vidta åtgärder för att förebygga att barn och unga dras in i en kriminell livsstil. Norrmalms stadsdelsförvaltning samarbetar redan idag med polisen och skolorna för att förebygga kriminalitet och vidta åtgärder för att komma tillrätta med de problem som finns inom stadsdelsområdet. Staden centralt erbjuder stöd till brottsutsatta. Även vittnen till brott och ungdomar som är misstänkta för brott erbjuds stöd och rådgivning.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 16

Motion om skärpta krav för jour- och familjehemsplaceringar - remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/338-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2017.

Andrea Ström och Christina Elffors-Sjödin (båda M) har inkommit med en motion och vill stärka kontrollen och uppföljningen av jour- och familjehemsplaceringar. I motionen uppges bland annat att det finns uppgifter om att boenden inte alltid hinner utredas och att placering av barn gjorts i boenden som inte upphandlats. Ensam-kommande barn lyfts fram som en utsatt grupp. Med bakgrund av detta yrkar Andrea Ström och Christina Elffors-Sjödin att socialnämnden bland annat ska få i uppdrag att centralt upphandla familje- och jourhem och säkerställa att samtliga har genomgått en utredning.

Förvaltningen vill framhålla att socialnämnden redan idag har upphandlade ramavtal med företag som tillhandahåller jour- och familjehem. Det finns även en av socialnämnden upprättad "bank" med godkända jour- och familjehem. Förvaltningen kan inte se att det finns behov av ytterligare ramavtal men har inget att invända mot att socialnämnden i övrigt får uppdrag i enlighet med Andrea Ströms och Christina Elffors-Sjödins yrkanden.

Förslag till beslut

Ordförande Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 17

Motion om ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden - remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/588-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2017.

Lars Svärd (M) framhåller i en motion till kommunfullmäktige att den ökade avfallsmängd, som ett växande Stockholm innebär, gör att en mer effektiv och hållbar sophantering måste säkerställas. I nybyggnation tänks sophanteringen idag in som en naturlig del, ofta genom sopsugar, redan i planeringsstadiet. Däremot har Stockholm ännu inga exempel på hur sopsugar installerats i större skala i befintlig bebyggelse. Motionären menar därför att man genom att installera sopsugar i befintlig stadsmiljö kan använda yta, som tidigare användes till soprum, till bostäder eller lokaler samt att den tunga trafiken i form av sopbilar skulle minska radikalt. I syfte att säkerställa en effektiv och hållbar sophantering i Stockholm föreslår därför motionären att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att planera för, samt genomföra, ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden.

Förvaltningen är positiv till förslaget. Viktiga erfarenheter från det befintliga sopsugssystemet i Norra Djurgårdsstaden är dock att informationsbehovet är stort för att möjliggöra den beteende-förändring bland brukarna som krävs för att det inte ska bli stopp och för att systemet ska fungera optimalt. Andra erfarenheter är att ett kommunalt huvudmannaskap för systemet föredras samt att systemet bör byggas med så kallad optisk eftersortering för att mindre yta ska behövas tas i anspråk för nedkast och att systemet därför blir billigare.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

---

§ 18

Matlådor till kunder inom Hemtjänst Norrmalm – resultat från brukar- undersökning och testgrupp

Dnr 2.2.2.-633/2015

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2017.

Fazer Food Services AB levererar matlådor till kunder inom Hemtjänst Norrmalm. Som en del av uppföljningen av avtalet med leverantören har en testgrupp provsmakat maten. I samband med detta har även kunderna erbjudits lämna omdömen om de matlådor de beställt.

Testgruppen provsmakade tre olika matlådor och lämnade sedan ett personligt omdöme utifrån olika frågeställningar. Slutligen lämnades ett omdöme om helhetsintrycket. Poängskalan var femgradig där 1 var sämst och 5 bäst. Högst resultat hade en rätt med 2,8 poäng i snitt. Därefter erbjöds kunder att delta i utvärderingen. Åtta av dessa deltog och bedömde sammantaget 45 rätter/matlådor utifrån samma frågor som testgruppen hade att besvara. Kundernas helhetsomdöme låg högre än testgruppens. Här låg snittet för samtliga testade matlådor på 4,0.

Förvaltningen ser det som värdefullt att en utvärdering av detta slag genomförs och att en kontinuerlig dialog förs med utföraren. Resultatet kan även ha betydelse för en framtida förlängning av avtalet.

Förvaltningen föreslår att ärendet läggs till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 19 Anmälan av beslut fattade enligt delegation

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

Nedanstående beslut anmäldes:

Diarienummer	Beslut	Delegat
2017/130-4.3.	Kränkning har inte ägt rum.	Valeria Giordano
2017/185-4.3.	Kränkning har inte ägt rum.	Valeria Giordano
2017/186-4.3.	Kränkning har inte ägt rum.	Valeria Giordano
2017/136-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Valeria Giordano
2017/137-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Valeria Giordano
2017/188-4.3.	Kränkning har inte ägt rum.	Valeria Giordano
2017/573-1.1.	Mindre omorganisation inom avdelning.	Johanna Hult
2017/337-5.4.	Beviljat projektbidrag på 10 000 kronor.	Johanna Engman
2017/136-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Marika Holm

2017/187-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Marika Holm
2017/137-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Marika Holm
2017/593-4.3.	Föreligger inte skäl för vidare utredning.	Anna Lund

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

---

§ 20

Anmälan av inkomna och upprättade handlingar

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Inkomna och upprättade handlingar vid Norrmalms stadsdelsnämnd under perioden 10 augusti – 5 september 2017 redovisades genom utdrag av ärendehanteringssystemet Diabas.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

---

§ 21

Protokoll från Norrmalms stadsdelsnämnds pensionärsråd

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Protokoll fört vid sammanträde i Norrmalms stadsdelsnämnds pensionärsråd den 11 september 2017 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

---

§ 22

Protokoll från Norrmalms stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Protokoll fört vid sammanträde i Norrmalms stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor den 11 september 2017 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

---

§ 23

Protokoll från Norrmalms stadsdelsnämnds förvaltningsgrupp

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Protokoll fört vid sammanträde i Norrmalms stadsdelsnämnds förvaltningsgrupp den 14 september 2017 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

---

§ 24

Övriga frågor

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lämnade en skrivelse från Moderaterna och Liberalerna angående utredning av konsekvenserna av vinstförbud i välfärden.

Förslag till beslut

Ulla Sjöbergh (S) föreslog att skrivelsen skulle avslås.

Petra Gardos Ek (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) föreslog att skrivelsen skulle överlämnas till förvaltningen för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat att avslå skrivelsen.

Reservation

Petra Gardos Ek m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Olov Lindquist (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att skrivelsen skulle överlämnas till förvaltningen för beredning.

Ersättaryttrande

Fredrik Adolfsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas och Liberalernas skrivelse och reservation.

---

§ 25

Anmälan av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) – kvartal 2 år 2017

Dnr 2017/524-1.2.1.

Ärendet behandlades under den slutna delen av sammanträdet och protokollsutdraget publiceras inte på grund av sekretess.

---

§ 26

Protokoll från Norrmalms stadsdels- nämnds sociala delegation

Ärendet behandlades under den slutna delen av sammanträdet och protokollsutdraget publiceras inte på grund av sekretess.
